

TŘI CHLAPI V KARANTÉNĚ

Ivo Tomášek

Ivo Tomášek

TŘI CHLAPI
V KARANTÉNĚ

ÚVOD

Tři pánové se sejdou na chalupě jednoho z nich, aby unikli dosahu viru i jeho démonizování.

Životní osudy, příběhy a názory jsou vyprávěny mezi událostmi, které v zastrčeném přírodním koutu pohraničních hor neočekávali.

Lidé, kteří v několika posledních letech spolu trávili volný čas v průběhu různých turistických akcí, rozplétají záhady této lesní samoty. Netuší, co skrývá blízké okolí kamarádova stavení; ani co tají jeden ze členů skupiny.

COVID-19

„Tři králové“ se dali dohromady poté, co se jim zhroutil „rodinný krb“.

Zdeňkovi po těžké nemoci zemřela manželka záhy po restituci, když získala zpět nemovitosti, vedené pod kolonkou „Židovský majetek“. Jednalo se o secesní vilu poblíž liberecké ZOO a letní sídlo u Máchova jezera. Továrnu na kraji města už dávno vystřídaly panelové domy.

Po dědickém řízení mu zůstal byt, který prodal a koupil si garsonku poblíž dosavadního bydliště. V zapadlé části Jizerek začal pomalu opravovat přes 200 let staré venkovské stavení po babičce. Oba jeho prarodiče byli ze smíšených česko- německých manželství. Provdaná dcera žila s rodinou kousek za Prahou.

Rozvedený Arpád, potomek přistěhovalců od Košic, prožil dětství a dospívání v podhůří Orlických hor. Dospělosti si užívá pod Ještědem. Po ztrátě zaměstnání v souvislosti s rušením podniků se „zařídil pro sebe“; jako lesní dělník na volné noze. Manželka nelenila a zmizela s jedním německým fešákem do Porýní. Syna vzala s sebou.

Botanik Marek často cestoval po světě. Neměl však podobně tolerantní ženu jako Dr. Stingl, takže nakonec skončil v bytě 1+1 v Praze na Žižkově a manželka se synem v Brně. Vdaná dcera má vlastní byt na okraji Prahy, spokojené manželství a malé vnučky –

dvojčata. Děda Marek má krátkou známost s rozvedenou paní. Vztah asi zůstane na úrovni občasných schůzek za účelem radovánek.

Zdeněk s Markem se poznali během toulek v přírodě. Oba vodáci, lyžaři a účastníci dlouhých pochodů a masových lyžařských závodů se záhy domluvili na společných akcích. Po jedné z nich, když seděli v hospodě na Smědavě, si k nim přisedl jakýsi lesák a dali se s nimi do řeči. S Arpádem „si vzájemně padli do oka“. Především pro jeho otevřenost, přímočarost a praktičnost.

Scházeli se podle možností o víkendech na turistických srazech, poslední roky i na společné dovolené. Nebyl proto problém si domluvit společně trávený útěk před koronavirem. U Zdeňka na chalupě, obklopené přírodou.

Před odjezdem si mailem rozdělili úkoly; co kdo zařídí, co kdo nakoupí...

Po vyhlášení „zákazu vycházení“ se sjeli na Zdeňkově chalupě, na které už zdaleka bylo patrné, jak pokročil v jejím restaurování.

Zdeněk je přivítal štamprdlem. „Ať vám, kluci, svítí oči!“

„To sem teď nepouštěj elektriku, nebo jsi udělal kraťasa a jsou vyhozený pojistky až na sloupu?“ ozval se dech popadající Marek.

„Kdepak, chlapi! Když jsem dole nakupoval v drogerii, tak mně vedoucí doporučila koupit svíčky nebo petrolej do lampy, protože před mým příjezdem dvakrát na dlouhou dobu vypla elektrika. Celý údolí bylo bez proudu.“

Po vybalení a vytřídění proviantu, zásobního oblečení a roušek se dali do úklidu po Zdeňkově chlapeckém hospodaření. Zabralo jim to celý zbytek dne.

Večerní hygiena se odbyla umytím rukou a obličeje, zakončena důkladným utíráním celého těla. Vleže si sdělili pár aktualit ze svého života a spali jako zabití.

Další dny opravovali a upravovali okolí chalupy: Především oplocení včetně branky, které vzala povodňová přívalová vlna předchozího roku. Zabetonovali nové sloupky a než zatvrdl beton, vyčistili a vyrovnali prostor kolem stavení.

Při večerním rožnění byl dostatek času na povídání i vnitřní dezinfekci. Byly to vlastní i odposlouchané příběhy, které si dosud nestačili sdělit, nebo si mysleli, že je kamarádi neznají.

Arpádova „čobolka“ (vycházející z „čo bolo, to bolo...“) - ve skutečnosti ryzí slivovice dotvářela pohodu, ale především uvolňovala jazyky.

Marek si vzpomněl na loňskou událost se svými 2,5 letými vnučkami – dvojčaty.

ULIČNÍ BIDET

„Nemysli si, Zdendo, že jen tady a tobě páchala voda nepravosti. Já to slíznul v Praze na kopci.“

Svatá Anna, chladna z rána. A také oslavy. Slavily dcera a z dvojčat o pár minut starší Anička.

Loňský svátek Aniček byl od rána poměrně horký. Venkovní teplota, pronikající otevřenými okny do panelákového bytu, byla příčinou ranní únavy. Zatímco holky řádily po bytě, únavu jejich matky nesnížila ani dědova výpomoc.

Konečně se pohyblivé a vynalézavé holky dostaly na hřiště plné prolézaček a jiných věcíček k dětským radovánkám. Vcelku byly v pohodě, ale zásadně se neshodly ve svých přáních a záměrech. Jedna kakat, druhá bumbat, pak zas obě čurat... jedna něco chce, druhá ne, pak se otočí a nakonec se každá rozběhne na jiný konec hřiště...

Děda se snažil oběma vyhovět – ovšem jen do určitého bodu stále stoupajícího vedra.

Jindřiška si zásadně vybírala ty nejkrkolomnější prolézačky, Anička se honila za holuby či hrdličkami, až byla celá uřízená.

Zoufalá matka, která se honila za Aničkou s kloboučkem, několikrát důrazně zvolala: „Už konečně přestaň honit toho ptáka!“

Zraky několika o výchovu se pokoušejících dospěláků pátravě prohledávaly blízké i vzdálenější okolí se sporadickými křovinami – než pochopili realitu.

Oběd i spánek obou holek proběhly v naprostém pořádku.

„Poté jsme se vypravili na „nákupní“ procházku, protože holky zbaštily i to, co měly připravené na večerní oslavu. Dort naštěstí zůstal nedotčený.

Marek se napil čokolky a pokračoval: Ven jsme se vypravovali jako chudý král do boje. Když konečně byly holky připravené, dcera nás vyslala napřed s tím, že nás dožene. A zmizela v oné malé místnosti.

Jen jsme vyšli ven, holky vypily vodu, která jim jindy vystačí na půl dne. Takže domů dotankovat. Máma ještě nebyla OK, tak druhý pokus o procházku...

Za domovním blokem Anička rezolutně oznámila, že chce kakat. Já jsem holku vzal do známého čůracího držení, zatímco Jindřiška si to metošila zcela mimo trasu zamýšleného výšlapu.

Zoufale jsem volal: „Jindři, zpátky“ – nic to nebylo platné. Aniče, které se stále dílo nedařilo, to nedalo a svým pronikavým hlasem „Coco sem!“ měla úspěch napoprvé. (*Coco nikoli podle známé podnikatelky, ale podle Jindřiščina pojmenování čokolády.*)

Jindřiška zpomalila, pak se zastavila a šouravou chůzí se vrátila. Její návrat jsem přivítal, ovšem se značně nalomeným pedagogickým sebevědomím. Dlouho mě to netrápilo, to spíš trápily záda a nohy v křečích. Anička mezi tím pozorně sledovala okolí a sem tam pokřikovala po venčených pejscích. Nakonec mně oznámila, že „kakat ne.“

„A čůrat?“ táži se naivně...

„Taky ne,“ zněla jednoznačná odpověď.

Hned však Jindřiška ode mě požadovala stejnou službu, s obdobným výsledkem. Rozdíl byl v tom, že Anička na nás v klidu počkala.

Když jsem se pomalu narovnával, přikvačila dcera. „Vy se tedy couráte, já myslela, že už budete před obchodem!“ Mlčel jsem.

K Bille to nemáme daleko. Navíc se jde přes lávku, pod níž projíždí tramvaje, což holky vždycky upoutalo natolik, že jsme je jen stěží odtrhávali od zábradlí. Ne tak toho dne. Zběžně zhodnotily pohledem dvě staré tramvaje a už si to štrádovaly k vodotryskům, vyvěrajícím z dlažby náměstíčka. Několik trysek, zabudovaných v úrovni pěší zóny, s naprogramovaným prouděním od úplného pauzírování až po docela slušný proud, vytvářely různé variace. Esteticky vydařený počín. Tedy jak pro koho.

Zpočátku si holky smáčely jen ruce – dokonce si vykasaly rukávy, ale jak tam blbly ostatní děti, hned se přidaly. Já za nimi běhal; znáte to – jedna sem, druhá na opačnou stranu a ještě jsem to fotil. Přitom jsem si říkal: Jen se nedostat na rošt právě pauzující trysky, abych nakonec nebyl jako počůraný já; když holky do kalhot už nečůrají...

Hlídat, fotit a ještě se vyhnout proudu vody, který z úplného „vodního klidu“ vytryskl, jako by hořelo, to jsem dokázal jen chvilku.

Proud vody projel levou nohavicí kraťasů a pravou vytekl. Samozřejmě jsem uskočil, ale to už bylo vcelku jedno. Takový chodníkový bidet, napadlo mně – ale na tenhle aby měl člověk suspensor! Taková síla proudu, kterou žádný domácí bidet nedokáže... jen tenhle! A zrovna mně!

Dcera přišla za chvíli. Holky jedna přes druhou ji sdělovaly: „Holky suchý, deda mokej!“ („ě“ a „r“ ještě neuměly).

Lidé okolo vodotrysku se na mě dívali celkem chápavě, soucitně, ale jakmile jsme se od něho vzdalovali, byly pohledy sedících i jdoucích občanů čím dál víc nechápavější, škodolibější a zvukově zřetelnější.

Já, s pohyby člověka, jako by měl nálož v gaticích nebo byl opruzený, s doznívající křečí po držení holek při nečůrání – nekakání a po náporu vody silou nakopnutí, jsem pochopitelně nestačil holčičímu tempu. I dcera s nákupem zaostávala. V téhle podivné situaci jsem stačil ještě vnímat stále udivenější pohledy a odsuzující výroky lidiček, posedávajících na lavičkách u cesty, nebo „drbajících“ na chodníku.

„Šouravej, rozklepanej dědek už ani moč neudrží – a voni mladý mu ještě klidně svěřej vnoučata!“

Po chvíli smíchu a narážek od kolegů se připomněl Arpád: „Hele, Zdendo, tys měl kdysi nějaké povídání, co se četlo v rozhlase, nemáš ho náhodou tady?“

„Mám, ale nevím kde, ale to je přece jedno... takový kecy... ale co kdyby Arpád přišel s troškou do mlýna?!“

Ten se ale nedal: „ Co já? To spíš Marek by mohl povídat, jak tenkrát pochodil u rehabilitačního doktora! Tos možná neslyšel, Zdendo!?“

„Možná už jó, něco říkal, ale klidně ať to povypráví ještě jednou...aby řeč nestála. I když se to zrovna v týhle době nehodí! Teď

se doktoři a sestry perou s koronavirem, tak na povídání o nějakých lemplovinách není vhodný čas...“

Nakonec přece jenom Marek začal vyprávět. „Pravda, do televize by se to nehodilo, ale mezi náma...tak tedy jo!“

„To máš ve všech povoláních. Jsou tam jak nadšenci a machři, tak i jen machrující lemplové!“ oprášil staré moudro Arpád.

Marek do sebe hodil štamprdle čobolky, aby mu šla lépe řeč...

NEVŠIMNÉ

„No, je to už trochu fousatý.“

Bylo to začátkem 90. let. Po dopravní nehodě, však víte, jsem měl problémy s hybností. Pravou ruku mám v pořádku až teď, po pár letech tréninku; dnes konečně můžu i pádlovat! Pomalu, rozvážně i trochu váhavě začal Marek.

Když už jsem se z toho všeho dostával, prohlédl mě odborník. Těsně před propuštěním ze špitálu. Moc se se mnou nebavil, napsal cosi, co jsem měl předat na rehabilitaci.

Když rehabilitační lékař převzal povídání na formátu A5 a když neviděl „žádnou přílohu k papíru“, zběžně přečetl pouze závěr. Jeho původně neutrální postoj vystřídal mírně kalný pohled s jasným vzkazem: „Budeš mít, cos chtěl!“

Podrbal se na hlavě a rozklepanou rukou sáhl do kapsy pláště, který spíše připomínal plášť pana domácího, jinak vedoucího prodejny Maso – uzeniny. On však nosil tužku za uchem, kdežto pan rehabilitační v kapse. Nasadil brýle na červený nos, tužku nakonec našel a třesoucí rukou na doporučení napsal 5x a doplnil úřední akt jakousi čmáranicí – tedy podpisem. Mávl volnou rukou jako „za víc nestojíš“ a odšoural se do jedněch z mnoha dveří na chodbě.

Sestra pak jen dodala hlasem vichřice: „Támhle si sedněte a počkejte, až vás kolegyně zavolá!“

Okamžitě se mně vybavila vzpomínka na základní vojenskou službu. Asi jen dva zupáci to dokázali stejně vojácky.

Sedl jsem si na určené místo a čekal. Slovy pětadvacet minut se nic nedělo, jenom z reproduktoru vřestěla kolotočová muzika.

Potom kolem prošla jakási důchodkyně v mundúru zdravotní sestry a zmizela v jedněch z těch mnoha dveří.

Za chvíli se otevřely úplně jiné dveře a ta sestra - důchodkyně, špitla cosi, co zaniklo v řevu pouťové muziky. Pak to špitnutí opakovala a když nikdo nereagoval, zařvala Vosáááhlóó!

Když jsem vstoupil do zřejmě provizorní kanceláře, tvářila se, jakoby celé oddělení sponzorovala. Na termínech elektroléčby jsme se dohodli až po menších tahanicích. Rozhovor s ní byl jako s podělaným tanec.

Velkou naději na úspěch léčby v těchto podmínkách jsem si nedělal - tedy spíše žádné.

Ve stanovený den a pět minut před stanovenou hodinou jsem došel do sklepního rehabilitačního prostoru a jen tak kolem mě prolétla myšlenka, že toto místo je asi dáno jakýmsi, mně dosud neznámým předurčením. Bleskla mně hlavou mučírna; ta také bývala ve sklepeních. Pak jsem se vnitřně okřikl, že to vidím zbytečně černě.

Ale jak blízko jsem byl pravdě!

Že se přímo na rehabilitačním pracovišti musí člověk přezout, to dá rozum.

Ovšem návleky s vytahanými gumičkami a dírami o velikosti ok běžné rybářské sítě se na botách neudržely. Tak tedy do ponožek! Po pár krocích několik zadřených kamínků do tkaniny mě upozornilo na poskytovanou službu navíc - masáže chodidel.

Jedna sestra, tak asi padesátnice, mne zatáhla do kamrlíku, kde byla 3 lůžka, sestavená do podkovy. „Támhle si sedněte!“ Tónem, kterému nebylo vhodné odporovat.

Sedl jsem na postel a zcela si potvrdil, že celý ten suterén je skanzen sociku. Lidsky i přístrojově.

Přístroj, k němuž se mě snažila připojit, pamatoval ještě Plojhara (*pro později narozené – ministrem zdravotnictví od února 48 do druhé poloviny 60. let*).

Třeba bude ještě fungovat, snažil jsem si pro sebe omluvit vlastní neprozíravost při volbě rehabilitačního pracoviště.

Žel, předchozí tušení jsem nevzal v úvahu; lenost zvítězila. Vlastní blbost se omluvit nedá, měl jsem si lépe vybírat! On celý ten barák byl prolezlý starými přístroji a lhostejností. O dvě poschodí výše byl tenkrát v provozu přístroj (EKG), z něhož nevycházely známé vlnovky, ale pouze „volná grafika“. Škoda, že jsem si to uvědomil pozdě. Především kvůli té grafice... Bodejť ne, byl umístěn na obstarožní, stále se chvějící lednici, která byla jen o málo mladší než přístroje, na něž jsem právě hleděl s úctou k historii.

Seděl jsem tedy na posteli a díval se, jak sestra neúspěšně rozplétá všechny ty kabely vedoucí k umakartové bedýnce s bakelitovými ovládacími prvky. Obdobný výkvět techniky se povaloval u zbylých dvou lůžek.

Po nějaké minutě, přes veškerá má upozornění o místech elektroléčby potřebných, uplatňovaných v posledních dnech nemocničního pobytu, se konečně sestře podařilo správné elektrody připlácnout. Ovšem na místa zcela vzdálená rehabilitačním potřebám.

Jen tak, spíše pro sebe, polohlasně řekla: „Já vím nejlíp, kam mám připnout elektrody!“

Jakýkoli odpor jsem „zabalil“. Neměl jsem správný den na obranu svých občanských práv.

Pak sestra zapnula přístroj, ale já nic necítil; k ní, ani z elektrod.

Chvilí se bezvýsledně vrtala v přístroji jak stará panna ve vzpomínkách a nakonec řekla: „Takhle to nechte a na nic nesahejte!“

Jalově jsem tam nechtěl trávit čas a tak jsem si elektrody přesunul na místa potřebná a intenzitu přidával a přidával, až jsem cítil malé záškuby pod starobyklým zakončením kabelů.

Mezi tím na protější lůžko dorazil jakýsi študák, který si stěžoval na stejný problém; ani jeho zpětná vazba nebyla vyslyšena a tak záhy usnul bez stimulujících signálů.

Z letargie nás zanedlouho probrala jedna hezká dáma středních let, která si přišla léčit pozůstatky dopravní nehody. Všechno probíhalo skoro stejně jako u mě a študáka – přístroj nezabíral.

Rázná sestra to vzala zkrátka...

Už toho bylo na ni v jednom pokoji příliš. Otočila bakelitem...

Dáma zařvala a vylítla do nezvyklé výšky stejně, jako kdysi moje žena, když chtěla v moři léčebně využít vyvěrajících teplých pramenů a sedla do odlivové vlny...

Nyní podruhé v životě jsem viděl člověka se odpíchnout ze sedu téměř do pülmetrové výšky. O zvukových efektech nemluvě.

Manželka tehdy na bolavá místa dostala mast, rehabilitující žena parafinový zábal; asi jako prémii za sportovní výkon.

Jakmile mně vypršel stanovený rehabilitační čas, přiběhla zdravotnice. Hned mně vynadala, že jsem manipuloval s elektrodami a přidal si grády. Pak, aniž by vypnula přístroj, hrábla po kabelech.

Její řev si nezahlasil předchozím řevem rehabilitující dámy.

Kam se ale hrabe na sestřičku profesionální choreografie baletu ND! To byly taneční figury, kreace z říše snů!

Tehdy jsem pochopil, proč se této proceduře také říká elektro-gymnastika.